QAZAQ UNIVERSITETI

Апталық 1948 жылдың 20 сәуірінен шыға бастады

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ АПТАЛЫҚ ГАЗЕТ | WWW.FARABI.UNIVERSITY | №45 (2002) 22 ЖЕЛТОҚСАН 2025 ЖЫЛ

ЖОО мен ҒЗИ басшыларының жиыны өтті

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде премьер-министрдің орынбасары – мәдениет және ақпарат министрі Аида Балаеваның қатысуымен жоғары оқу орындарының ректорлары мен ғылыми-зерттеу институттары директорларының кеңейтілген жиыны өтті.

Іс-шара барысында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың ғылым мен жоғары білім саласын дамытуға қатысты жүктеген негізгі міндеттері талқыланды.

Еркін форматта ұйымдастырылған кездесуге ҚР Президентінің жанындағы Ұлттық ғылым академиясының президенті Ақылбек Күрішбаев, ҚР ғылым және жоғары білім министрінің орынбасары Гүлзат Көбенова, Алматы қаласы әкімінің орынбасары Абзал Нүкенов қатысты.

Жиында вице-премьер Аида Балаева ғылым мен жоғары білім елдің стратегиялық дамуының маңызды тірегі екенін атап өтті. «Ғылым мен жоғары білім – елдің тұрақты дамуының негізгі тірегі. Университеттер мен ғылыми ұйымдар елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына нақты үлес қосатын орталыққа айналуы тиіс. Сондықтан нарыққа бейімделіп жұмыс істеу заман талабы», – деді Аида Ғалымқызы.

Өз кезегінде ҚР ғылым және жоғары білім министрінің орынбасары Гүлзат Көбенова министрлік тарапынан отандық ғылымды дамытуға, жас ғалымдарды қолдауға, ғылыми инфрақұрылымды жаңғыртуға бағытталған жүйелі жұмыс жүргізіліп жатқанын жеткізді.

Жалғасы 2-бетте

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде БҰҰ Адамзат бауырластығының халықаралық күні аясында «Цифрландыру дәуіріндегі масс-медиа трансформациясы» тақырыбында ғылыми-тәжірибелік дөңгелек үстел өтті.

Цифрландыру дәуіріндегі масс-медиа

Биыл құрылғанына 15 жыл толып отырған «Бас редакторлар клубы» қоғамдық бірлестігі мен ҚазҰУ бірлесіп ұйымдастырған жиынға отандық бұқаралық ақпарат құралдарының басшылары, белгілі журналистер, депутаттар мен ғалымдар қатысты.

Ауқымды шараны ашқан ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстанды «жаппай цифрлық елге» айналдыру жөніндегі стратегиялық мақсатына тоқталып, жасанды интеллектінің маңызын атап өтті: «ҚазҰУ бұл бағыттағы жұмыстарды жүйелі жүргізіп келеді. Ақпараттық технологиялар факультетінен бөлек, журналистика факультетінде еліміздегі алғашқы «LG AI MediaLab» зертханасын іске қостық. Бұл орталық нейрожелілерді медиа және коммуникация саласында қолдануды үйрететін бірегей алаңға айналды», – деді ректор.

Жалғасы 2-бетте

Бірлескен наноспутник орбитаға шығарылды

2025 жылғы 13 желтоқсанда Бейжің уақыты бойынша сағат 09:08-де «Қытай – Қазақстан» наноспутнигі 530 км биіктікте орбитаға сәтті шығарылды.

Ғарыштық зерттеулерге арналған бұл құрылғыны Солтүстік-батыс политехникалық университеті (СБПУ) мен Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті бірлесіп әзірлеген.

Наноспутник Ziwei Aerospace компаниясының «Диэр-5» (Яо-8 миссиясы) ғарыш аппараты арқылы «Куайчжоу-11» зымыран тасығышымен орбитаға жеткізілді.

Айта кетейік, 2024 жылы ҚазҰУ мен СБПУ микроспутниктерді зерттеу бағытында бірлескен ғылыми жұмыстар жүргізу туралы келісімге қол қойды. Бұл келісім Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев пен Қытай Халық Республикасының Төрағасы Си Цзиньпиннің ресми сапары кезінде келісілген болатын.

Наноспутник бірнеше негізгі міндеттерді жүзеге асырады: мақсаттарды жоғары тұрақтылықпен маневрлі бақылау, икемді сенсорларға негізделген платформа ориентациясын динамикалық қабылдау және компенсациялау, сонымен қатар OpenHarmony ашық бастапқы коды бар операциялық жүйеге негізделген қашықтықтан зондтау кескіндерін автономды тану.

Алмат МҰРАТҰЛЫ

2-бет **Бірлескен орталық құру мүмкіндіктері сараланды**

3-бет Ғабит ҚОЙШЫБАЕВ: **Дипломатияда романтикадан гөрі жауапкершілік басым**

6-бет **Выпускник КазНУ избран иностранным академиком НИА РК**

АПТАЛЫҚ 1948 ЖЫЛДЫҢ 20 СӘУІРІНЕН ШЫҒА БАСТАДЫ • №45 (2002) 22.12.2025 ЖЫЛ

ЖОО мен ҒЗИ басшыларының жиыны өтті

Соңы. Басы 1-бетте

Шарада ҚазҰУ Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев баяндама жасап, университет өзінің дәстүрлі ғылыми мектебін заман талабына сай әлемдік озық тәжірибелермен ұштастырып келе жатқанына тоқталды. «Президент Қасым-Жомарт Кемелұлы: «Білім мен ғылымға озық халықаралық тәжірибе ауадай қажет. Университеттер мен ғылыми ұйымдар елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына зор үлес қосатын стратегиялық орталық болуы керек», – деп атап өткен болатын. ҚазҰУ-да 39 ғылыми орталық пен 140 зертхана, 400-ге жуық ғылыми жоба іске асырылуда. Соңғы жылдары 110 миллион доллардан астам инвестиция тартылды, 50 заманауи зертхана ашылды», – деді ректор.

Жиын соңында қатысушылар ғылым мен жоғары білім саласын одан әрі дамытуға бағытталған ұсыныстарын білдіріп, университеттер мен ғылыми-зерттеу институттары арасындағы ынтымақтастықты күшейтудің маңыздылығын атап өтті.

Нұрсұлтан БАЗАРБАЙҰЛЫ

POSCO стипендиясы табысталды

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев Кореядағы POSCO корпорациясының Орталық Азия бойынша бөлімінің бас директоры Мун Сангюды қабылдады.

Кездесуде Мун Сангю халықаралық қатынастар, филология, заң, ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект факультетінде оқитын 10 үздік студентке POSCO корпорациясының атынан арнайы бір реттік атаулы стипендияны салтанатты түрде табыстады.

Жансейіт Түймебаев құрметті қонаққа оқу ордасының ғылыми әлеуетін таныстырып, бүгінгі студенттерге берілген стипендия жастар үшін үлкен қолдау екенін жеткізді.

Өз кезегінде Мун Сангю ілтипат білдіргені үшін ЖОО басшылығы мен ұжымына алғыс айтып, аталған барлық ұсыныстарды қолдауға дайын екенін жеткізді.

Нұрсұлтан ЖЕКСЕНБАЕВ

Цифрландыру дәуіріндегі масс-медиа

Соңы. Басы 1-бетте

Өз кезегінде ҚР Парламенті Сенатының депутаты, «Бас редакторлар клубы» ҚБ президенті Бибігүл Жексенбай журналистиканың қара шаңырағы ҚазҰУ-ға және ұстаздарға алғыс білдіріп, бүгінгі медианың жаңа болмысына тоқталды. Тақырыпты заңнамалық және этикалық қырынан ҚР Парламенті Мәжілісінің депутаты Марат Башимов сабақтастырды.

«Бас редакторлар клубының» 15 жылдық мерейтойы аясында қазақ журналистикасының майталмандары – Сағымбай Қозыбаев, Көкен Хамзин, Марат Тоқашбаев және Нұржан Мұхамеджановаға ардагерлер медалі тапсырылды.

Басқосуда «Бас редакторлар клубы» ҚБ бірінші вице-президенті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры Мұратбек Тоқтағазин қазіргі журналистикадағы жасанды интеллекттің рөлі мен оның болашағы жөнінде ой бөлісті.

Сонымен қатар медиаменеджер Ерлан Бекхожин, PR маманы, журналист Айбар Олжай, Республикалық «Әділет» газетінің төрағасы Қуанышбек Ботабеков, жасанды интеллект зерттеушісі Мейіржан Әуелханұлы және ҚазҰУ журналистика факультетінің докторанты Телман Бейсен және өзге де мамандар өз салалары бойынша өзекті мәселелерді көтеріп, нақты ұсыныстарын ортаға салды.

Гүл ҚҰТТЫБЕКҚЫЗЫ

Ректор халықаралық жиында баяндама жасады

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев Еуразиялық университеттер қауымдастығы кеңесінің отырысына қатысып, оқу ордасының халықаралық ынтымақтастық саласындағы жұмыс нәтижелерін таныстырды.

Университет басшысы Жансейіт Түймебаев «Халықаралық ынтымақтастық – ҚазҰУ-дың жаһандық рейтингтердегі орнын арттырудың негізгі драйвері» тақырыбында баяндама жасады. Ректор серіктес жоғары оқу орындары желісін кеңейтудің маңыздылығын атап өтіп, бұл тәжірибе алмасуға, озық тәжірибелерді енгізуге және бірлескен зерттеулер жүргізуге мүмкіндік беретінін айтты. ҚазҰУ халықаралық серіктестіктерді Тұрақты даму мақсаттарын жүзеге асыруда тиімді пайдаланып келеді. Университеттің шетелдік жоғары оқу орындарымен, ғылыми-зерттеу орталықтарымен және халықаралық ұйымдармен ынтымақтастығы бірлескен жобалар мен білім беру бағдарламаларын іске асыруға жол ашады. Бүгінде ҚазҰУ шетелдік білім беру мекемелерімен, ғылыми орталықтармен және өзге де ұйымдармен 700-ден астам келісім жасаған. Оның ішінде 27-ден астамына 2025 жылы қол қойылған.

Света ӘБІЛҒАЗЫҚЫЗЫ

Бірлескен орталық құру мүмкіндіктері сараланды

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев Хэнань қаржы-экономикалық университеті (Henan Finance University) делегациясымен кездесті.

Жүздесуде ректор Қытай университеттерімен өзара тиімді әріптестіктің жоғары қарқынмен дамып келе жатқанын атап өтті. Сонымен қатар ҚазҰУ базасында Қытай индустриялық серіктестері қатысатын алдыңғы қатарлы технологиялар бойынша бірлескен қазақ-қытай ғылыми-білім беру орталығын құру мүмкіндіктерін қарастыруды ұсынды. Ынтымақтастықтың басым бағыттары ретінде цифрлық технологиялар, робототехника, ЖИ, аэрокосмостық және атомдық технологиялар аталды.

Хэнань қаржы-экономикалық университетінің ректоры Ван Сюэюнь Henan Finance University-ді қаржы-экономикалық сала кадрларын даярлайтын, мықты кадрлық базасы мен кең студенттік құрамға ие университет ретінде сипаттады. Ол университеттің «қаржы+технология» және «қаржы+білім» саласындағы көпсалалы бағдарламаларды белсенді дамытып жатқанын атап өтті. Құрметті қонақ сондай-ақ екіжақты алмасу бағдарламаларын, бірлескен зерттеулер мен практикалық қолданбалы жобаларды кеңейтуге қызығушылық танытты.

Әйгерім ӘУЕЗХАНҚЫЗЫ

АПТАЛЫҚ 1948 ЖЫЛДЫҢ 20 СӘУІРІНЕН ШЫҒА БАСТАДЫ • №45 (2002) 22.12.2025 ЖЫЛ

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті шығыстану факультетінің түлегі, Қазақстан Республикасының Қытай Халық Республикасындағы және Моңғолия Халық Республикасындағы төтенше және өкілетті елшісі болып қызмет атқарған еліміздің көрнекті дипломаты Ғабит Қойшыбаев өзінің университет қабырғасындағы жылдары және дипломатиялық қызмет жолы мен халықаралық аренадағы тәжірибелері жайлы әңгімелейді.

Ғабит ҚОЙШЫБАЕВ:

Дипломатияда романтикадан гөрі жауапкершілік басым

– Ғабит Бейбітұлы, сізді Моңғолия Президенті Ухнаагийн Хүрэлсүхтің қолынан алған «Достық» төсбелгіңізбен шын жүректен құттықтаймыз! Бұл марапат екі ел арасындағы достық пен өзара сенімді нығайту жолындағы еңбегіңіздің лайықты бағасы деп білеміз. Алғашқы сұрағым, сіздің дипломатия жолындағы сапарыңыз қай кезеңнен бастау алады?

– Ыстық ілтипатыңызға рақмет! Бұл марапат тек маған емес, еліміздің дипломатиялық мектебі үшін де зор құрмет деп білемін. Себебі ол жеке еңбектің емес, ел мүддесі жолындағы ұжымдық тәжірибенің және Қазақстан дипломатиясының кәсіби деңгейі мен халықаралық беделінің көрінісі. Сіздің «дипломат жолы – тар жол, тайғақ кешуге толы күрделі жол» деген пікіріңізге толық қосыламын. Шынында да, бұл жолда романтикадан гөрі жауапкершілік басым. Дипломатиялық қызметтің сырт көзге көрінбейтін, бірақ үлкен сабыр мен парасатты қажет ететін қыры көп. Қызмет барысында ел мүддесін қорғау ғана емес, мемлекетіңнің абыройын, сенімін, негізгі ұстанымдарын әлемге таныту қажет болады. Сондықтан мен өз жолымды жай ғана қызмет емес, бір ұлттың үні мен бейнесін әлемге паш ететін маңызды миссия деп есептеймін. Шетел тілдері мен мәдениетіне деген қызығушылығым 1979-89 жылдары оқыған №12 қазақ орта мектебінде қалыптаса бастады. Сол жылдар тұлға ретінде қалыптасудың алғашқы баспалдағы, ізденіске, жаңа дүниелерге ұмтылысқа жетелеген кезең еді. Сүйікті пәндерім математика, сурет салу, сызу және информатика болатын. Әсіресе математика пәнінен сабақ берген ұстазым Дәмелі Данииярова апайым жадымда ерекше сақталып қалды. Ол кісі есеп шығаруды ғана емес, сонымен бірге өз ойыңды дәлелдей білуге, жүйелілікке, сабырлылыққа баулыды. Жалпы, ұстаздарымыз бізге тек білім беріп қана қойған жоқ, тұлға ретінде қалыптастырды, өмірге тәрбиеледі. 1989 жылы орта мектепті үздік аяқтап, ҚазМУ-да (қазіргі Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ) жаңадан ашылған шығыстану факультетінің қытай филологиясы бөліміне қабылдандым. ҚазҰУ қабырғасындағы студенттік жылдар менің өмір жолымды айқындаған, дипломатиялық қызметімнің бастауына айналған маңызды кезең еді. Университеттен алған терең білім мен рухани тәрбие кейін бүкіл кәсіби қызметімнің берік іргетасын қалады десем артық емес.

– Қытай тілі мен мәдениетіне қызығушылық қалай пайда болды? Бұл мамандыққа кездейсоқ келмеген шығарсыз?

– Иә, менің қытай тілін таңдауым кездейсоқтық емес, белгілі бір тарихи кезеңнің ықпалы мен отбасылық бағыттың тоғысуының нәтижесінде болды. 1989 жыл КСРО мен Қытай арасындағы дипломатиялық қатынастар қайта жандана бастаған кезең болатын. Дәл сол уақытта әкем, белгілі журналист әрі қоғам қайраткері Бейбіт Қойшыбаев мені үлкен ойға жетелеп, «Қытай – біздің көршіміз ғана емес, болашақта әлемдік аренада ерекше орын алатын жетекші елдердің біріне айналады. Сол кезде елімізге қытай тілі мен мәдениетін жақсы меңгерген мамандар керек болады. Сол жолға бар, балам» – деген еді. Әкемнің бұл сөзі маған өмірлік бағдар, рухани серпін берді. Осылайша мен қытай тілі мен осы елдің мәдениетіне терең бойлауға бел будым. Бұл тұрғыда тылсым құпияға толы «Қытай әлемінің» есігін ашып, алғашқы қадамдарымның тұсауын кескен ұлағатты ұстаздарымды – Мәди Нұрсаидов ағайды, Қытайдан келген профессорлар Ли Цзиң, Ма Шучин және Шара Таңжарыққызы апайларды, сондай-ақ көрнекті ғалым Клара Хафизова секілді ұстаздарымды үлкен ілтипат әрі ерекше ізетпен еске аламын. Оларға шексіз алғысымды білдіремін. Ұстаздарымыз бізге тек тілді ғана үйретіп қойған жоқ, сонымен бірге сол тілдің астарында жатқан ұлттық дүниетанымды, қытай халқының ойлау жүйесін, мінез-құлық мәдениетін, «жұмсақ дипломатияның» қыр-сырын да түсіндірді. Олардың сабыр мен парасатқа негізделген ұстаздық мектебі кейінгі кәсіби жолымда, әсіресе дипломатиялық қызметімде адаммен тіл табысу, мәмілеге келу, төзім мен байыптылық таныту сынды қасиеттерді қалыптастыруда баға жетпес мектеп болды.

– Қытай тілін үйрену жолында қандай қиындықтар кездесті? Осы тұрғыда бүгінгі студенттерге қандай кеңес берер едіңіз?

– Қытай тілінің ең күрделі тұсы, менімше, иероглиф жүйесі емес, оның төрт тондық екпін жүйесі. Шынымды айтсам, әлі күнге дейін кейде тондарды шатастырып алатын кездерім болады. Сондықтан қытай тілін жаңа үйрене бастаған студенттерге айтарым – әр сөйлемді қысқа бір әуен ретінде қабылдаңыздар. Қытай тілі – интонация мен ырғаққа негізделген тіл, сондықтан сөйлегенде логикалық кідірісті жеке сөздердің арасынан емес, мағыналық және интонациялық байланысы бар топтардан жасаған жөн. Тілді меңгерудің тағы бір тиімді жолы – тіл иелерімен тікелей қарым-қатынас жасау. Біз оқыған жылдары бүгінгідей техникалық мүмкіндіктер болған жоқ, сондықтан кездейсоқ кездескен қытайлық азаматтармен сөйлесіп қалуға тырысатынбыз. Ал қазіргі жастардың мүмкіндігі әлдеқайда кең: жасанды интеллект платформалары арқылы виртуалды қытайтілдес серіктестерімен сөйлесіп, сөйлеу машығын жетілдіруге әбден болады. Менінше, қазіргі заманның осындай игіліктерін дұрыс пайдалана білген жөн. Сондай-ақ иероглифтердің тек дәстүрлі (кайшу) емес, қарапайым әрі жылдам жазылатын (сиңшу) түрін қатар үйрену өте пайдалы. Себебі ресми құжаттарда да, тұрмыстық хат алмасуда да бұл айырмашылық айқын байқалады.

– Қытай елімен алғашқы таныстығыңыз қалай өтті? Есте қалған қызықты сәттер бар ма?

– Мен 1993-94 жылдары Бейжіңдегі Солтүстік политехникалық университетінде тілдік тағылымдамадан өттім. Қытай елімен алғашқы таныстығым да осы жылдардан басталды. Қытай қоғамының даму қарқыны, адамдардың еңбекқорлығы мен ұқыптылығы, мәдени әдеп пен қоғамдық тәртіп – бәрі де мені қатты таңғалдырды. Есімде қалған қызықты сәттер өте көп: кешкі саньбусыбу (вальс пен фокстрот элементтері бар би түрі – авт.) билері мен адамдардың серуенге шығуы, автобус, троллейбус және метроға тармаса мініп, бос орын үшін таласқан ығы-жығы халық – осының барлығы әлі күнге дейін көз алдымда тұр. Тайшань тауына бес сағат бойы өрмелегенім, Шаолинь монастырына сапарым, Ұлы Қытай қорғанының бітіп болмайтын баспалдақтары, Циндао қаласының неміс архитектурасымен көмкерілген көшелері, Бейжіңдегі Ваңфуцзин көшесіндегі түнгі базар – бәрі де менің жадымда қалған ұмытылмас естеліктер. Студенттік өмірдің өзіне тән «дәмі» де ерекше ғой: қалтада ақша болғанда гұңбаоцзидиң (тауық етінен дайындалған қуырма тағам – авт.), цуңбао нюжоу (сиыр етінен жасалған тағам – авт.) жейтінбіз, ал қаражат азайғанда цзяньбиң – жұқа шелпекке, тіпті фаңбяньмянь – жеделкеспеге қанағат қылатынбыз. Сол жылдар менің дүниетанымымды ерекше кеңейткен жылдар еді.

– Дипломатиялық қызметіңіз қалай басталды? Бұл жолда қандай тәжірибе жинадыңыз?

– Дипломатиялық жолымды 1994 жылы Қазақстан Сыртқы істер министрлігінің Азия басқармасында референт қызметінен бастадым. Сол жылы консулдық басқармаға тағылымдамаға барып, көп ұзамай Үрімшідегі Қазақстанның алғашқы паспорттық-визалық қызметін ашуға жіберілдім. Бұл қызмет мен үшін нағыз дипломаттық тәжірибе мектебі болды: жұмыс барысында ел мүддесін қорғау, адамдармен жұмыс істеудің қыр-сырын үйрендім. Кейін Бейжіңдегі елшілікте, Шанхайдағы Бас консулдықта, Сыртқы істер министрлігінің орталық аппаратында және Президент Әкімшілігінің Сыртқы саясат орталығында түрлі лауазымдарда қызмет еттім. 2019-22 жылдар аралығында Қазақстанның Қытайдағы төтенше және өкілетті елшісі, ал 2022-25 жылдар аралығында еліміздің Моңғолиядағы төтенше және өкілетті елшісі болып қызмет атқардым.

Дипломатия – сырт көзге романтикаға толы қызық өмір болып көрінгенімен, шындығында, шыдам мен жауапкершілікті талап ететін күрделі жұмыс, үлкен жауапкершілік. Елші қызметін атқарып жүргенімде, кейде елшіліктегі құрылыс жұмыстарынан бастап, отандастарды індет кезінде елге эвакуациялауға дейінгі түрлі міндет атқаруға тура келеді. Жас мамандарға айтарым – дипломатиялық жолды таңдаған адам өз ісіне адал, сабырлы әрі ұқыпты болуы керек. Дипломат үшін ең басты қасиет – бастамашылдық, парасат, байыптылық және сауатты болу. Ең маңыздысы – қандай жағдайда да өз елінің мүддесі мен абыройын бәрінен де жоғары ұстау.

– Кәсіби қызмет жолында кімнің еңбегі немесе ойы ерекше әсер етті?

– Кейбір көрнекті дипломаттар мен саяси қайраткерлердің еңбектері мен естеліктері маған үлкен әсер қалдырды. Мысалы, Александр Бовиннің «Записки ненастоящего посла» атты кітабы, Анатолий Добрыниннің «Сугубо доверительно. Посол в Вашингтоне при шести президентах США» еңбегі және Сталиннің жеке аудармашысы Валентин Бережковтың естеліктерін ерекше ынтамен оқитынмын. Бұл еңбектер мені дипломатияның сырт көзге көрінбейтін қырлары – адами және моральдық қырларымен терең таныстырды. Болашақ дипломаттарға да осы еңбектерді оқуға кеңес беремін.

– Өзіңіз түлеп ұшқан қара шаңыраққа – төл университетімізге және қазіргі студенттерге не айтар едіңіз?

– Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті – менің өмірлік мектебім, рухани темірқазығым. Қара шаңыраққа алған білім мен ұстаздарымның тәлімі менің бүкіл өмірлік жолымды айқындады. Ұстаздарыма алғысым шексіз! Ал өскелең ұрпаққа айтарым, еліміздің Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев мырза жуырда: «Қазақстан жастары бірнеше тілді меңгеруі тиіс. Қазақ және орыс тілдерін, сондай-ақ ағылшын, қытай және басқа да тілдерді білу – бұл әлемде табысқа жетудің маңызды шарты», – деп атап өтті. Менің де қазіргі жастарға айтарым: әлемді танудан шаршамаңыздар, мүмкіндігінше көп тіл үйренуге тырысыңыздар. Әрбір үйренген тілді жаңа әлемнің тылсым сырын ашатын ғажайып кілт деп біліңіз. Сөз соңында айтарым, қай елде, қай жерде жүрсеңіздер де, өз еліңіздің, өз мәдениетіңіздің өкілі екеніңізді ешқашан ұмытпаңыздар. Әрқашан өз Отаныңыздың абыройын ойлап, оның қадір-қасиетін сөзбен де, іспен де таныта біліңіздер.

– Әңгімеңізге рақмет.

Фатимабибі ДӘУЛЕТ,
Қытайтану кафедрасының қауымдастырылған профессоры

АПТАЛЫҚ 1948 ЖЫЛДЫҢ 20 СӘУІРІНЕН ШЫҒА БАСТАДЫ
№45 (2002) 22.12.2025 ЖЫЛ

Онлайн-курстар білім берудің жаңа тәсілін қалыптастырады

Соңғы жылдары массалық ашық онлайн-курстар (МООК) заманауи білім беру ортасының ажырамас бөлігіне айналды. Олар тыңдаушыларға орналасқан жеріне немесе дайындық деңгейіне қарамастан, сапалы білім алуға мүмкіндік береді және университеттерге ғылыми-әдістемелік тәжірибесін кең аудиториямен бөлісуге жол ашады. Икемді формат, дәрістер, интерактивті тапсырмалар мен цифрлық технологиялардың үйлесімі МООК-тарды білім сапасын арттыруға және оқу мүмкіндіктерін кеңейтуге бағытталған пәрменді құралға айналдырады. Бүгінде онлайн-курстар білім берудің жаңа тәсілін қалыптастырып, оқу процесін қолжетімді, ыңғайлы етеді.

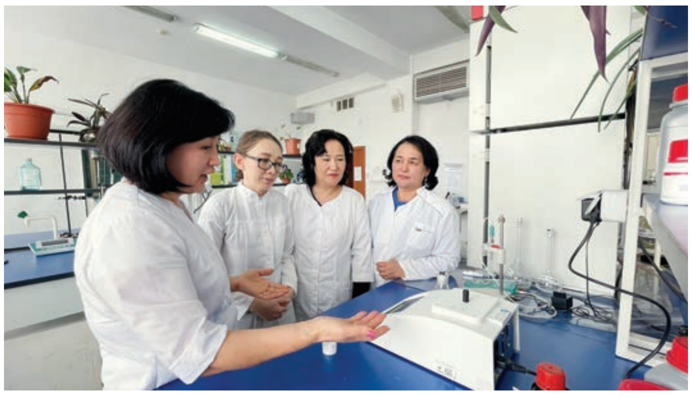

ҚазҰУ-да «Ең танымал онлайн-курс», «Сыртқы тыңдаушылардың ең көп саны бар онлайн-курс» және «Ең сұранысқа ие онлайн-курс» номинациялары бойынша сараптау жүргізіліп, жеңімпаздар анықталды.

Сертификаттарды табыстау рәсімі ҚазҰУ-дың академиялық мәселелер жөніндегі проректоры Алина Галееваның қатысуымен өтті. Проректор өз сөзінде сапалы онлайн-курстар әзірлеу айтарлықтай еңбекті, кәсібилікті және студенттердің білім алу қажеттіліктерін терең түсінуді талап ететінін атап өтті. Авторлық топтардың еңбегі цифрлық білім беру ортасын дамытуға және тыңдаушылардың заманауи білім ресурстарына қолжетімділігін кеңейтуге зор үлес қосатынын айтты. Оқытушыларға онлайн-білім беруді дамытуға қосқан үлесі үшін алғыс білдіріп, алдағы жұмыстарына табыс тіледі.

«Медико-биологиялық мақсаттағы полимерлер химиясы» атты МООК авторлары – Перизат Үркімбаева, Райхан Рахметуллаева, Әсел Тоқтабаева және Зарина Кеңесова «Ең танымал онлайн-курс» номинациясының жеңімпаздары атанды.

Перизат Үркімбаеваның (курс жетекшісі) «Медико-биологиялық мақсаттағы полимерлер химиясы» пәні бойынша онлайн-курсы студенттерге медициналық және биологиялық мақсаттағы полимерлер туралы терең және жүйеленген білім беруге арналған. Курс полимерлердің қасиеттерін, синтездеу әдістерін және оларды медицина, биотехнология және фармацевтика саласында қолдану мүмкіндіктерін үйретеді.

Медико-биологиялық мақсаттағы полимерлер – бұл тірі ағзамен өзара әрекеттесуге арналған жоғары молекулалық материалдар. Олар биосәйкестендірілетін импланттар, протездер, белсенді заттардың бақылаулы бөлінуі бар дәрілік жүйелер, сондай-ақ тіндік инженерия сияқты медициналық салаларда қолданылады. Райхан Рахметуллаеваның айтуынша, бұл пән бойынша онлайн-курстың құрылуы студенттерге материалды ыңғайлы қарқында оқуға, күрделі теориялық ұғымдар мен практикалық дағдыларды меңгеруге, әдістемелік материалдарға қашықтан қол жеткізуге мүмкіндік береді.

Әсел Тоқтабаева: «Курс студенттердің заманауи полимерлік материалдармен жұмыс жасау, олардың биосәйкестігін және медико-биологиялық технологияларда қолданылуын түсіну дағдыларын дамытуға, сондай-ақ медициналық химия саласында зерттеу және жобалық жұмыстарға дайындалуға септігін тигізеді», – десе, Зарина Кеңесова: «Курсты тек ҚазҰУ-дың химия және химиялық технология факультетінің студенттері ғана емес, сонымен қатар Қазақстанның басқа да жоғары оқу орындарының білім алушылары және Өзбекстанның Термез мемлекеттік университетінің химия факультетінің студенттері де оқыды. Бұл университеттің шетелдерде кең танылуына өз үлесін қосады», – деген ойымен бөлісті.

Осылайша курс тек академиялық білімді кеңейтумен шектелмей, болашақ мамандарды еңбек нарығында және ғылыми салада бәсекеге қабілеттілігін арттырады.

Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ

«Климаттың өзгеруімен күрес» ашық сабағы

ҚазҰУ-дың механика-математика факультетінде Математикалық және компьютерлік модельдеу кафедрасының педагогикалық тәжірибесі аясында Тұрақты даму мақсаттарының 13-ші тармағы – «Климаттың өзгеруімен күрес» бағытында ашық сабақ ұйымдастырылды. Сабақты «Қолданбалы және есептеу математикасы» мамандығының 1-курс магистранты Ақтолқын Ақылбекқызы ПМ-23-1 тобының студенттеріне арнап жүргізді.

Іс-шараға психология пәнінің оқытушысы Сараш Қоңырбаева, сондай-ақ кафедраның өкілі ретінде мен қатыстым.

Ашық сабақ барысында магистрант студенттерді климаттық модельдердің ғылыми маңыздылығы, олардың экологиялық процестерді талдаудағы және климаттың өзгеруін болжауда қолданылатын тәсілдерімен таныстырды. Түрлі модельдер – ауа ластануының таралу моделінен бастап, теңіз деңгейінің көтерілуі мен орман өртіне климаттың әсерін сипаттайтын модельдерге дейін нақты мысалдар арқылы берілді.

Сабақтың практикалық бөлімі интерактивті форматта өтті: студенттер модельдер бойынша берілген тапсырмаларды топпен талдап, өз шешімдерін қорғады. Бұл олардың ғылыми ойлау қабілетін, талдау және дәлелдеу дағдыларын, сондай-ақ топтық жұмыс мәдениетін дамытуға ықпал етті.

Айта кету қажет, бұл ашық сабақ факультеттің 3-курс бакалавриат студенттерінің мамандыққа бағытталған негізгі теориялық курстарымен тікелей байланысты. Атап айтқанда студенттер осы кезеңде: дифференциалдық теңдеулер; математикалық физика теңдеулері; есептеу математикасы; сандық әдістер; модельдеу және симуляция негіздері сияқты пәндер аясында табиғи, климаттық және экологиялық процестерді сипаттайтын нақты математикалық модельдер мен теңдеулерді шешуді оқып жатыр.

Ашық сабақ барысында студенттер өздері теорияда меңгеріп жатқан тепе-теңдік модельдері, диффузиялық процестер, реакция-тасымалдау теңдеулері, жылу алмасу модельдері сияқты тақырыптарды практикалық мысалдармен байланыстырып, климаттық модельдермен жұмыс істеудің маңызын еркін түрде талқылады.

Магистрант жүргізген сабақ климаттық өзгерістерді зерттеуде қолданбалы және есептеу математикасының рөлін айқындап, студенттердің ғылыми-зерттеу дағдыларын дамытуға мүмкіндік берді. Сонымен қатар бұл іс-шара студенттерді экологиялық жауапкершілікке, тұрақты даму мәселелерін сандық модельдеу арқылы талдай білуге және шешім қабылдау процесіне қатысуға ынталандырды.

Лида САҒЫМБАЕВА,
Математикалық және компьютерлік модельдеу кафедрасы меңгерушісінің оқу-әдістемелік және тәрбие ісі жөніндегі орынбасары

Жасанды интеллект және физика

Физика секілді күрделі әрі іргелі ғылым саласында ЖИ-дің қолданылуы зерттеу тәсілдерін түбегейлі өзгертіп, жаңа мүмкіндіктерге жол ашуда. Бұл үдеріс тек есептеу жылдамдығын арттырып қана қоймай, ғылыми ойлаудың жаңа деңгейін қалыптастыруға ықпал етеді.

Жасанды интеллектіні физикада қолданудың мүмкіндіктері мен артықшылықтары ғылымның жаңа даму кеңістігіне жол ашады. Яғни күрделі физикалық процестерді модельдеу қазіргі физика көпкомпонентті, бейсызық және тұрақсыз жүйелерді зерттеумен сипатталады. Мұндай жүйелерді дәстүрлі аналитикалық әдістермен сипаттау көбіне мүмкін емес. Жасанды интеллект, әсіресе машиналық оқыту алгоритмдері, диффузиялық, конвективтік және турбуленттік процестерді жоғары дәлдікпен модельдеуге мүмкіндік береді. Бұл зерттеу уақытын қысқартып, есептеу ресурстарын тиімді пайдалануға жағдай жасайды.

Эксперименттік деректерді талдаудың жаңа деңгейінде заманауи физикалық эксперименттер орасан зор көлемдегі деректерді тудырады. ЖИ осы деректерді автоматты түрде өңдеп, жасырын заңдылықтарды анықтауға қабілетті. Нәтижесінде зерттеуші тек мәлімет жинаумен шектелмей, алынған нәтижелерді терең түсіндіруге және ғылыми интерпретациялауға көбірек көңіл бөле алады.

Болжау және аномалиялық құбылыстарды анықтауда жасанды интеллектінің маңызды артықшылықтарының бірі – болжау мүмкіндігі. Физикалық жүйелердегі күтпеген, аномалиялық құбылыстарды алдын ала анықтау ғылыми жаңалықтарға бастайтын маңызды қадам болып табылады. ЖИ көмегімен газ қоспаларындағы аномалиялық тасымалдау, фазалық ауысулар немесе тұрақсыз режимдердің басталу шарттарын ерте кезеңде болжауға болады.

Білім беру мен ғылыми мәдениеттің жаңаруы физиканы оқытуда жасанды интеллектінің қолданылуы білім беру үдерісін интерактивті әрі нәтижелі етеді. Виртуалды зертханалар, интеллектуалды оқыту жүйелері студенттердің күрделі ұғымдарды терең түсінуіне жағдай жасайды. Бұл – болашақ физикасының басты бағыты, яғни болашақта ғылыми ойлауы дамыған, технологияға бейім мамандарды даярлауға негіз болады.

Жасанды интеллект – физиканың дәстүрлі әдістерін алмастыратын құрал емес, оларды толықтыратын қуатты серіктес. ЖИ-ді физикада тиімді пайдалану ғылымның сапалы дамуына, жаңа ашылымдарға және интеллектуалдық әлеуеттің артуына жол ашады.

Мәнсия ӘСЕМБАЕВА,
Жылуфизика және техникалық физика кафедрасының доценті

АПТАЛЫҚ 1948 ЖЫЛДЫҢ 20 СӘУІРІНЕН ШЫҒА БАСТАДЫ
№45 (2002) 22.12.2025 ЖЫЛ

Шығыстың шоқ жұлдызы

Қазақ халқының ұлы ғалымы, ағартушысы және саяхатшысы Шоқан Уәлихановтың туғанына – 190 жыл. Шоқан Шыңғысұлы – қазақтан шыққан тұңғыш саяхатшылардың бірі. Ол Орта Азияның, Қытайдың және Шығыс Түркістанның картасын жасап, ғылыми тұрғыда зерттеген алғашқы ғалым болды.

1856 жылы Семенов Тянь-Шанскиймен кездесіп, ол болашақ Шығыс зерттеушісі Шоқанға бағыт беріп, ғылыми жұмыстарына ықпал жасайды. Осы жылы Шоқан екі экспедицияға қатысады. Ол қазақтың оңтүстік аймақтарымен тығыз байланыста болған Қоқан хандығының экономикалық-саяси және әлеуметтік құрылысын жан-жақты зерттеп, «Қоқан хандығы туралы жазба» атты белгілі еңбегін жазады. Ыстықкөлдің картасын жасауға қатысады және осы сапарын «Ыстықкөл сапарының күнделігі», «Қытай империясының батыс провинциясы мен Құлжа қаласы», «Қырғыздар туралы жазбалар» деген тарихи-этнографиялық шығармаларында суреттейді. Уәлихановтың ғылыми қызметі Орыс география қоғамының назарын аударып, 1857 жылы 27 ақпанда қоғамға мүшелікке алынады.

Уәлихановтың 1858 жылғы Қашқарияға сапары оның ғылыми қызметіндегі жаңа кезең болды. XIII ғасырдың соңғы ширегінде Марко Поло, 1603 жылы Геос қана болған жат өлкеге сапар шегіп, ол жайлы «Алашты шаһардың немесе Қытайдың Нан Лу провинциясының (Кіші Бұхараның) шығыстағы алты қамалының жайы» деп аталатын тамаша еңбек

Шоқан Уәлиханов пен Фёдор Достоевский, Семей. 1859 жыл

Сырымбеттегі мекен. Шоқанның балалық шағы өткен жер

жазады. Бұл – Шоқанның ғылыми мұраларының ішіндегі ең ірісі, Шығыс Түркістан тарихы жөнінде жазылған тұңғыш ғылыми еңбек. Еңбекті Ресей мен шетелдік Шығыс зерттеушілері жоғары бағалады. Ол 1865 жылы Лондонда «Орыстар Орталық Азияда» деген атпен ағылшын тіліне аударылып басылды. Оның бірқатар еңбектері неміс, француз тілдеріне де аударылды.

Шоқанның шығармаларын жинап бастыруда орыс ғалымдарының еңбегі аса зор. Орыс географиялық қоғамы басып шығарған Шоқан шығармаларына жазған алғы сөзінде академик Николай Иванович Веселовский: «Шоқан Уәлиханов шығыстану әлемінде құйрықты жұлдыздай жарқ етіп шыға келгенде, орыстың Шығысты зерттеуші ғалымдары оны ерекше құбылыс деп түгел мойындап, түркі халқының тағдыры туралы онан маңызы зор, ұлы жаңалықтар ашуды күткен еді. Бірақ Шоқанның мезгілсіз өлімі біздің бұл үмітімізді үзіп кетті», – деп жазды.

1858-59 жылдары Шоқан Қашқарияға жасырын түрде сапар шегеді. Бұл өте қауіпті әрі маңызды ғылыми экспедиция болатын. Сапар барысында ол жергілікті халықтың өмірін, саяси жағдайын, мәдениетін зерттеп, Еуропа ғалымдарына құнды мәліметтер жеткізді. Осы еңбегінің арқасында Шоқан орыс географиялық қоғамының толық мүшесі болып сайланды. Бұл қазақ үшін үлкен мәртебе еді.

Шоқан Уәлиханов тек зерттеуші емес, нағыз ағартушы болды. Ол қазақ қоғамының артта қалуының себебі – білімнің жоқтығы, халықтың қараңғылығы деп білді. Сол себепті жастарды білімге, ғылымға, жаңашылдыққа шақырды.

Ол өз еңбектерінде әйел теңсіздігі, дін, халықтың тұрмыс-тіршілігі сияқты әлеуметтік мәселелерге де көңіл бөлді. Шоқан әйелдердің қоғамдағы орнын көтеру, балалардың білім алуын қамтамасыз ету керектігін айтып, заманына қарағанда өте озық ойлы тұлға болды. Одан қалған мұраның бірі – бейнелеу өнері туындылары. Олар Шоқанның осы өнер саласында қазақтың тұңғыш профессионал суретшісі болғанын дәлелдейді. Ғалым негізінен портрет, пейзаж және халықтың тұрмыс салтын бейнелеумен айналысты. Одан 150-дей сурет қалған.

Өкінішке қарай, Шоқан Уәлихановтың ғұмыры қысқа болды. Ол 30 жасқа жетпей, 1865 жылы Жетісу өңірінде қайтыс болды. Бірақ оның артында қалдырған мұрасы қазақ ғылымының алтын қазынасы болып қалды. Оның еңбектері арқылы қазақ халқының тарихы, мәдениеті, салт-дәстүрі әлем ғалымдарына танылды.

Шоқан – өз халқын сүйген, оның болашағы үшін еңбек еткен нағыз ұлтжанды тұлға. Ол ғылым мен мәдениеттің, білім мен прогрестің шамшырағы болды. Бүгінде Қазақстанда Шоқан Уәлиханов атындағы университет, мектептер, көшелер мен мұражайлар бар. Бұл – оның есімі мен еңбегіне деген құрметтің белгісі.

Мәншүк МАМУТОВА,
Қаракат СЕРІК,
Метеорология және гидрология кафедрасының 2-курс студенттері

Шоқан Уәлихановтың бейіті

Университеттердің халықаралық ұйымдармен әріптестігі Тұрақты даму мақсаттарын іске асыруда стратегиялық маңызға ие. Өйткені мұндай ынтымақтастық ғылыми әлеуетті арттырып, жаһандық білімге қол жеткізуді ауқымдандыра түседі және күрделі әлеуметтік-экономикалық, экологиялық мәселелерді шешуге қажетті құзыреттерді қалыптастыруға ықпал етеді. Бұл әріптестік академиялық мобильділікті дамытуға, тәжірибе алмасуға және ТДМ-ға қол жеткізумен байланысты халықаралық ғылыми зерттеулерге қатысуға мүмкіндік береді, оның ішінде білім сапасын арттыру (ТДМ 4), инновацияларды ынталандыру және инклюзивті экономикалық өсу (ТДМ 8 және 9) бағыты бар.

Әлемдік банкпен әріптестік

Әлемдік банк – ТДМ-ға қол жеткізуде елдерге қаржылық, консультативтік және талдамалық қолдау көрсететін жетекші жаһандық институттардың бірі. Банк қызметінің рөлі ұсынылатын ресурстардың ауқымымен ғана емес, сондай-ақ жаһандық даму күн тәртібін қалыптастыру қабілетімен айқындалады. Бұл әлеуметтік-экономикалық өзгерістерге жан-жақты ықпал етеді. Ең алдымен ӘБ – кедейлікті азайтуға, адам капиталын дамытуға, инфрақұрылымды жаңғыртуға және институционалдық ортаны нығайтуға бағытталған жобаларға ұзақ мерзімді қаржы ұсынатын ең ірі көпжақты құрылым. Халықаралық қайта құру және даму банкі, Халықаралық даму ассоциациясы арқылы ӘБ түрлі табыс деңгейіндегі елдерге несие, грант және техникалық көмек көрсетіп, ТДМ 1 (Кедейлікті жою), ТДМ 8 (Лайықты жұмыс пен экономикалық өсу) және ТДМ 9 (Индустрияландыру, инновациялар және инфрақұрылым) мақсаттарының орындалуына тікелей ықпал етеді. Әлемдік банктің еларалық диагностикалары, тұрақты даму жөніндегі зерттеулері, мемлекеттік баскаруды бағалау және басқа да талдамалық материалдары ТДМ-мен үйлестірілген ұлттық даму стратегияларын қалыптастырудың негізін құрайды және елдердің экономикалық, әлеуметтік және экологиялық саясатындағы басымдықтарды айқындауға көмектеседі. Сонымен қатар ӘБ халықаралық әріптестікті (ТДМ 17) дамытып, ресурстарды жұмылдыруға және цифрландыру, мемлекеттік қаржыны басқару, климаттық саясат және «жасыл» экономика салаларындағы озық тәжірибелерді таратуға ықпал етеді. Осылайша ӘБ-ның көпқырлы тәсілі оны жаһандық деңгейде тұрақты дамудың негізгі катализаторына айналдырып, ұзақ мерзімді экономикалық өсуді, әлеуметтік инклюзивтілікті және экологиялық тұрақтылықты қамтамасыз етуге ықпал етеді.

Осы орайда, таяуда Экономика және бизнес жоғары мектебінің Экономика кафедрасы AP23489032 ғылыми жобасы шеңберінде Әлемдік банк экономистерінің қонақ дәрісін ұйымдастырды. Дәрістің тақырыбы «Еуропа және Орталық Азия экономикасы туралы баяндама: жұмыспен қамту және әл-ауқат». Спикерлері: Михаил Локшин – Әлемдік банктің Еуропа және Орталық Азия бойынша Бас экономист басқармасының жетекші экономисі және Иван Торре – осы басқарманың аға экономисі. Дәріс барысында Орталық Азия аймағындағы дамушы экономикаларда тұрақтылықты арттырудың өндіріс пен еңбек өнімділігінің өсуіне, тауарлар мен қызметтер өндірісінің кеңеюіне, сондай-ақ аймақтың өзгеріп жатқан демографиялық жағдайына сәйкес, еңбек нарығын дамытуға бағытталған реформалардың маңыздылығы ерекше аталды. Дәріс өңірдегі еңбек өнімділігін арттыру, өндірістік әлеуетті кеңейту, еңбек нарығын демографиялық өзгерістерге бейімдеу сияқты мәселелердің шешімінде ғылыми-аналитикалық тәсілдердің қажеттілігін көрсетті. Мұндай нақты деректер мен сараптамалық пікірлерге қол жеткізу университет ғалымдарының зерттеу әлеуетін күшейтіп, ғылыми жобаларды ТДМ-ға сәйкестендіруде маңызды бағдар береді. Әлемдік банкпен әріптестік білім алушыларға әлемдік деңгейдегі сарапшылармен пікір алмасу мүмкіндігін ұсынып, олардың жаһандық экономикалық процестерді түсінуіне, аналитикалық дағдыларын дамытуына және еңбек нарығына дайын болуына ықпал етеді. Осылайша қонақ дәріс университеттің ғылыми-интеллектуалдық әлеуетін арттырып қана қоймай, Тұрақты даму мақсаттарын іске асырудағы білім беру және зерттеу миссиясын нығайтады. Халықаралық сарапшылармен байланыс орнату университеттің стратегиялық даму басымдықтарын жүзеге асыруда маңызды рөл атқарады.

Ғалия ДӘУЛИЕВА,
Экономика кафедрасының меңгерушісі, профессор

Выпускник КазНУ избран иностранным академиком НИА РК

В Алматы состоялась сессия Общего собрания Национальной инженерной академии Республики Казахстан (НИА РК), ставшая важным событием для научного и инженерного сообщества страны. В заседании участвовали представители государственных органов, Министерства науки и высшего образования, ведущие учёные, инженеры и специалисты национальных компаний. Были подведены итоги деятельности Академии за 2024–2025 годы, определены новые направления развития науки и технологий, а также проведены выборы вице-президентов и новых членов Академии.

Одним из ключевых решений стало избрание иностранным действительным членом НИА РК выпускника Казахского национального университета имени аль-Фараби, профессора фармацевтических наук Университета Рединга (Великобритания) Виталия Викторовича Хутórянского. Это признание отражает его выдающийся научный вклад и укрепляет международные связи между Казахстаном и мировым научным сообществом.

Научный путь В.В. Хуторянского начался в КазНУ, где он прошёл аспирантуру и в 2000 году защитил кандидатскую диссертацию по физико-химии полимеров. Затем несколько лет работал на кафедре химии высокомолекулярных соединений старшим преподавателем и доцентом, внося значимый вклад в образовательную и научную деятельность университета. Именно в этот период сформировались его интересы в области медицинских полимеров, биосовместимых материалов и коллоидных систем.

В 2002 году он продолжил научную карьеру в Великобритании, пройдя постдокторантуру в Университете Стратклайда и Университете Манчестера. С 2005 года работает в Университете Рединга, где прошёл путь от лектора до профессора фармацевтики. Сегодня он руководит собственной научной группой, занимающейся разработкой инновационных материалов и систем трансмукозальной доставки лекарств, а также возглавляет центр PEVITAC, развивающий альтернативные методы оценки токсичности и биосовместимости материалов.

Профессор Хуторянский является одним из наиболее цитируемых учёных мира. По данным Stanford–Elsevier, он входит в 2% ведущих исследователей в течение пяти лет. Им опубликовано более 270 статей в высокорейтинговых журналах, а индекс Хирша составляет 58 (Scopus). Пять его работ включены в категорию Highly Cited Papers. Значимый вклад учёного связан с разработкой mucosa-mimetic hydrogels — гидрогелей, имитирующих слизистые оболочки, которые стали важным инструментом для исследования адгезивности лекарственных форм. Разработки профессора нашли практическое применение в фармацевтической индустрии: его публикации цитируются в патентах, а разработанные им технологии синтеза тиолированных наночастиц были коммерциализированы американской компанией PolySciTech. Он является лауреатом международных наград, среди которых медаль МакБена Королевского химического общества за вклад в развитие коллоидной науки, премия за лучшую научную публикацию, награда FindAUniversity как лучшему научному руководителю года в Великобритании, а также премия Innovative Science Award Академии фармацевтических наук Великобритании.

Несмотря на успешную международную карьеру, Виталий Викторович сохраняет тесные связи с отечественной научной школой. Совместно с учёными КазНУ и других казахстанских организаций им опубликовано более 100 статей в журналах Web of Science и Scopus, охватывающих широкий спектр направлений: от биополимеров до лекарственных носителей. Он является соруководителем 12 докторантов КазНУ, многие из которых успешно защитились и продолжают научную деятельность. Его вклад в развитие системы PhD-подготовки в Казахстане является значительным и системным. Профессор активно участвует в международной научной коммуникации: входит в редакционные советы ведущих международных журналов, является заместителем главного редактора нескольких изданий, работает экспертом британских научных фондов и регулирующих органов, таких как MHRA и EPSRC. Он также является членом комитетов Королевского химического общества.

За вклад в развитие науки Казахстана В.В. Хуторянский награждён медалью «Еңбек еңбегі үшін» КазНУ им. аль-Фараби и удостоен звания почётного профессора ряда казахстанских и зарубежных университетов. Он активно поддерживает молодых исследователей, участвует в образовательных инициативах и способствует укреплению научных связей Казахстана с международным сообществом.

Избрание Виталия Викторовича Хуторянского иностранным академиком НИА РК — важное признание не только его личных достижений, но и высокого уровня научной школы КазНУ, которая продолжает формировать исследователей мирового класса и укреплять позиции Казахстана в глобальном научном пространстве.

Григорий МУН,
профессор, д.х.н.,
председатель отделения «Нефтегазовых и химических технологии» НИА РК

Галия ИРМУХАМЕТОВА,
профессор, к.х.н.,
завкафедрой химии и технологии органических веществ, природных соединений и полимеров

Болезнь, которую нельзя спрятать

Каждый год в конце октября по всему миру звучат слова поддержки для миллионов людей, живущих с диагнозом «псориаз». Это заболевание не выбирает по возрасту, полу или профессии — оно может коснуться любого. Но куда чаще, чем медицинские проблемы, пациентам приходится сталкиваться с непониманием, осуждением и даже страхом со стороны окружающих.

Псориаз – хроническое воспалительное заболевание кожи. Его проявления – сухие, шелушащиеся пятна и бляшки – часто появляются на видимых участках тела: локтях, коленях, волосистой части головы, лице. Болезнь не заразна, но люди, далекие от медицины, порой сторонятся пациентов, опасаясь «заражения». Именно поэтому Всемирный день псориаза – не просто дата в календаре.

Недавно в СМИ появилась история маленькой девочки из Казахстана, которая рассказала, каково это – жить с псориазом. Её слова тронули сердца тысяч людей: «Когда я прихожу в школу, некоторые дети не хотят сидеть рядом. Они думают, что я больна чем-то страшным. Но мама говорит, что это просто моя кожа такая, и я всё равно красивая». Эти простые детские слова – напоминание о том, как важно воспитывать в обществе понимание и принятие. Ведь псориаз – не приговор, а особенность, с которой можно и нужно жить достойно.

Пациенты с псориазом часто приходят не только с физической болью, но и с внутренней. Они устали объяснять, что болезнь не заразна, устали прятать руки, волосы, ноги. Но сегодня медицина предлагает огромные возможности – от наружных средств до современных биологических препаратов, которые позволяют полностью контролировать проявления болезни. Ключ к успешному лечению – это доверие и регулярное наблюдение. Псориаз нельзя «вылечить навсегда», но можно добиться стойкой ремиссии и жить полноценно. Для этого важно подобрать терапию, подходящую именно данному

пациенту, и не бояться обращаться за помощью.

По данным Всемирной организации здравоохранения, псориазом страдает около 2–3% населения планеты – это свыше 125 миллионов человек. Болезнь имеет волнообразное течение: периоды обострений сменяются ремиссиями. Современная медицина продвинулась далеко вперёд: сегодня пациентам доступны эффективные препараты, контролирующие воспаление и позволяющие добиться чистой кожи на долгие месяцы и годы. Среди них – топические средства, фототерапия, системные препараты и современные биологические агенты.

Однако, как отмечают дерматологи, не менее важно внимание к эмоциональному состоянию пациентов. Постоянный стресс, тревога, чувство вины и изоляции – частые спутники болезни. Именно поэтому сегодня лечение псориаза – это не только кремы и таблетки, но и поддержка психологов, обучение пациентов, группы взаимопомощи. Первые признаки псориаза – это шелушение и сухость кожи, мелкие красные пятна, которые со временем могут сливаться в бляшки. При любых подозрениях лучше обратиться к дерматологу. Самолечение – частая ошибка: агрессивные мази, спиртовые растворы и «народные методы» могут только усугубить состояние кожи. Современные исследования доказали, что псориаз – системное воспалительное заболевание. У части пациентов поражаются суставы (псориатический артрит), а также повышается риск метаболических нарушений, сердечно-сосудистых заболеваний и диабета.

Поэтому наблюдение у врача-дерматолога и комплексный подход имеют решающее значение.

Сегодня всё больше врачей и общественных организаций объединяются, чтобы рассказать о псориазе без страха и стыда. В Казахстане ежегодно проходят просветительские акции, консультации и лекции, приуроченные ко Всемирному дню псориаза. Их цель – не только донести информацию о современных возможностях лечения, но и показать: человек с псориазом – не «больной», а полноценная личность, заслуживающая понимания и поддержки. «Я долго прятала руки, избегала коротких рукавов. А потом поняла: я не обязана прятаться. Моя кожа – часть меня, и она борется каждый день», – делится одна из пациенток, живущая с псориазом уже более десяти лет. Эти слова – о принятии, о мужестве и о вере в себя. О том, что даже если кожа неидеальна, человек остаётся красивым, сильным и достойным уважения.

Айганым БАЙКЕНЖЕЕВА,
докторант, врач-дерматовенеролог

Акмарал БАЛМУХАНОВА,
старший преподаватель кафедры политики и организации здравоохранения

АПТАЛЫҚ 1948 ЖЫЛДЫҢ 20 СӘУІРІНЕН ШЫҒА БАСТАДЫ ● №45 (2002) 22.12.2025 ЖЫЛ

В конце ноября в историческом здании Московского педагогического государственного университета, состоялась Международная научная конференция «IV Добродомовские чтения: язык – история – культура». Мероприятие было посвящено 90-летию выдающегося учёного, заведующего кафедрой общего языкознания МПГУ, Почётного профессора университета Игоря Георгиевича Добродомова, а также профессора кафедры общего языкознания МПГУ Ксении Петровны Смолиной.

Мост науки и преемственности

Работа конференции началась с пленарного заседания, на котором выступили ректор МПГУ Алексей Владимирович Лубков, ведущие академики и профессора МГУ и МПГУ, а также проректор МГУ имени М.В. Ломоносова Татьяна Владимировна Кортава. Особое внимание привлекло приветственное слово Председателя Правления – Ректора Казахского национального университета имени аль-Фараби, доктора филологических наук, профессора Жансеита Кансеитовича Туймебаева. Его обращение было глубоким и содержательным, подчеркнувшим значимость события для российской и казахстанской лингвистики.

В своём выступлении ректор отметил, что Добродомовские чтения – это важное явление в академической жизни, объединяющее исследователей, посвятивших себя изучению и развитию отечественного и мирового языкознания. Тематическое разнообразие конференции – от истории русского литературного языка и древнерусских текстов до тюркологии, прикладной русистики и лингвистического источниковедения – наглядно отражает масштаб научных поисков И.Г. Добродомова и К.П. Смолиной.

Для КазНУ участие в подобных международных форумах – это возможность углублять научное сотрудничество, обмениваться опытом и укреплять межвузовские и межкультурные связи, которые составляют важнейшую основу академического и гуманитарного прогресса. Ректор подчеркнул, что профессор И.Г. Добродомов занимает особое место и в истории Казахстана: после окончания МГУ он работал учителем в казахской школе, демонстрируя глубокое уважение к языкам, культурам и педагогической миссии. Он воспитал не одно поколение высококвалифицированных специалистов, некоторые из них сегодня успешно трудятся в КазНУ, продолжая его научную и гуманистическую линию.

В приветствии также было отмечено, что тюркская часть личной библиотеки профессора И. Г. Добродомова бережно хранится в Научно-исследовательском институте тюркологии и алтаистики Казахского национального университета имени аль-Фараби. Этот уникальный фонд, переданный в дар университету его родными, является щедрым подарком, ведь это не просто собрание редких книг, а символ доверия, уважения и общего научного пути двух стран и научных школ.

Казахстанскую лингвистическую школу на конференции представила доктор филологических наук, профессор КазНУ имени аль-Фараби Нурсулу Жамалбековна Шаймерденова. Её доклад был посвящён проблемам межъязыкового взаимодействия, тюркским компонентам в славянской языковой системе и вопросам научной преемственности в тюркологии. Выступление вызвало живую дискуссию и высокий интерес специалистов различных научных направлений.

После пленарного заседания работа форума продолжилась в четырёх секциях, где состоялись содержательные обсуждения и насыщенный научный обмен. В международной конференции приняли участие представители России, Казахстана, Узбекистана, Китая и других стран. Участие Казахского национального университета имени аль-Фараби в IV Добродомовских чтениях подтвердило высокий международный авторитет университета, укрепило связи с ведущими научными центрами мира и стало важным шагом в развитии гуманитарного сотрудничества.

Дина КАНАЕВА,
ведущий специалист НИИ тюркологии и алтаистики

Курсанты военной кафедры

в лицее «Арыстан»

На днях студенты военной кафедры посетили специализированный лицей «Арыстан», являющийся одним из лучших специализированных средних учебных заведений нашей страны, с целью проведения лектория «Мой Казахстан!» в ознаменование Дня Независимости Республики Казахстан.

В начале лектория лицеистам была представлена видеопрезентация об истории и становлении ведущего Вуза нашей страны – КазНУ имени аль-Фараби и военной кафедры университета. В интерактивной презентации об основных этапах становления государственности и независимости Казахстана было рассказано об основных исторических событиях, от создания Казахского ханства и до наших дней. В ходе исторической викторины две команды лицеистов 10-х и 11-х классов соревновались в знании истории Казахстана и Вооруженных Сил нашей страны. Обе команды лицеистов показали глубокие знания истории и соревновались на равных. Всем участникам исторической викторины начальник военной кафедры полковник запаса Олег Ажимов вручил памятные подарки – книги об истории Казахстана и героях – казахстанцах.

Никого не оставила равнодушным вторая часть лектория, посвященная Герою Советского Союза Алие Молдагуловой, 100-летие которой отмечается в этом году. Студентки военной кафедры в форме солдат времен Великой войны представили театрализованную композицию «Письмо матери...» Завершающим этапом мероприятия явился музыкальный флешмоб. Студенты военной кафедры исполнили яркую и вдохновляющую музыкальную композицию «Ұлы дала!».

По окончанию мероприятия, начальник специализированного лицея «Арыстан» генерал-лейтенант в отставке Майкеев Мурат Жалелович высказал слова признательности коллективу военной кафедры КазНУ имени аль-Фараби за инициативу проведения лектория, активную военно-патриотическую деятельность и поблагодарил студентов за интересное и познавательное мероприятие. «Роль и значение патриотической работы с молодежью в настоящее время является важным условием воспитания настоящих патриотов независимого Казахстана!» – подчеркнул генерал Мурат Майкеев.

Подобные мероприятия стали традиционными в рамках заключенного Меморандума о сотрудничестве между военной кафедрой КазНУ и Специализированным лицеем «Арыстан».

Каиржан ТУРЕЖАНОВ

Путешествие к петроглифам Тамгалытас

«На Илийский пикет приехали к утру и поехали на Тамгалыяр. День был жарок (как обыкновенно здесь бывает всегда)... Ниже падения Талгара, где стоит пикет, ниже Каскелена, берега Или возвышены, скалисты; места эти называются Кабчагай», – так описывал долину Или Шокан Уалиханов в своем «Дневнике поездки на Иссык-Куль».

В урочище Тамгалытас (тогда его называли Тамгалыяр) он побывал в 1856 году и впервые зарисовал расположенные там буддийские петроглифы. Именно публикации его работ приведут на берега Или почти спустя сто лет сначала советских ученых, а затем и исследователей со всего мира. Но давайте ненадолго остановимся в XIX веке. Следом за Уалихановым буддийскую святыню посещал знаменитый ученый и путешественник Петр Петрович Семенов-Тян-Шанский, а также востоковед и видный чиновник при губернаторе Семиреченской области Николай Николаевич Пантусов. Пантусов в те годы жил и работал в Верном. Николай Николаевич подробно описал все изображения бурханов на камнях, надписи, сделал первые фотографии.

Вслед за известными учеными участники нашего кружка «Бенгу из» и студенты филологического факультета КазНУ решили отправиться в урочище и осмотреть изображения буддийских божеств. Мы выехали на небольшом автобусе в сторону Капчагая и уже через два часа спускались с трассы по затянутому туманом ущелью. Пейзаж нас ожидал потрясающий и практически кинематографичный: окутанные таинственной пеленой скалы, редкие кустарники причудливой формы, колючки, камни... и, наконец, берег Или. Несмотря на

позднюю осень в урочище все еще тренируются скалолазы, встречаются туристы. Основные петроглифы расположены чуть дальше от ворот на въезде в комплекс – на обращенном к Или крупном плоском участке скалы. Композиция состоит из трех божеств: в центре – Авалокитешвара, слева – Манла-Будда, справа – Будда Шакьямуни. Авалокитешвара — «Бодхисаттва Любящие Глаза» или «Постигающий звуки мира», один из самых почитаемых бодхисаттв, признаваемый всеми течениями буддизма. Он олицетворяет сострадание, слышит молитвы всех существ. Манла-Будда – Будда медицины, отец-основатель тибетской медицины. Будда Шакьямуни – создатель буддийского учения. Под петроглифами расположены надписи на тибетском: «Поклоняюсь святому Чжан-рай-сику» (тибетское имя Авалокитешвары), «Поклоняюсь Манла-Будде», «Поклоняюсь Будде Шакьямуни». Еще один необычный и интересный персонаж изображен на валуне справа от основной композиции. Это гений места, царь драконов Лу-ван. По монгольским и китайским преданиям Лу-ван – владыка и охранник водоемов. Его можно узнать по змеям, обрамляющим голову. К сожалению, это изображение сохранилось значительно хуже остальных. Во время прогулки по берегу Или встречается еще множество надписей на монгольском, калмыцком и тибетском языках. Среди них молитвы, многократно повторяющаяся центральная мантра тибетского буддизма «Ом мани падме хум», а также важная надпись, благодаря которой удалось атрибутировать изображения к XVII веку: «Поклоняюсь Чойжи-чжялцанью». Ловсан-Чойжи-чжялцань – знаменитый тибетский лама, воспитатель пятого Далай-ламы, имевший влияние на хана джунгар Галдана (годы правления 1671–1697). Именно при этом правителе джунгары закрепились в Семиречье.

В долине Или мы пробыли недолго. Невероятная природа, тишина и ощутимая уникальность, сакральность этого места вызывают одно желание – вернуться сюда снова, чтобы исследовать, рассматривать, изучать.

Шынарай БУРКИТБАЕВА,
PhD, и.о. доцент кафедры тюркологии и теория языка

Екатерина ТАРАН,
магистрант 2-го курса

АПТАЛЫҚ 1948 ЖЫЛДЫҢ 20 СӘУІРІНЕН ШЫҒА БАСТАДЫ • №45 (2002) 22.12.2025 ЖЫЛ

«Адал ұрпақ» жобасында топ жарды

«Ақпараттық-ресурстық орталық» қоғамдық қоры Алматы қаласы Жастар саясаты басқармасының мемлекеттік әлеуметтік тапсырысы аясында және ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігі Алматы қаласы бойынша департаменті бірлесіп жастар арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар кешенін өткізуді мақсат еткен «Адал ұрпақ» жобасын жүзеге асырды. Жоба аясында Алматы студент жастары арасында аталған тақырып бойынша үздік эссе байқау жарияланды.

Аталған іс-шараға университетімізге ауысым бағдарламасымен келіп, ЖОО-ға дейінгі білім беру факультетінің Шетелдіктердің тілдік және жалпы білім беру дайындығы кафедрасында қазақ тілі тобында оқып жатқан жапониялық Акира Мацумото мен Оңтүстік Кореядан келген Чой Жей Хо қатысты. Байқау туралы ести сала екі студент те өз жұмыстарын ұсынуға ниет білдірді. Эссе тақырыбы «Біз сыбайлас

жемқорлыққа қарсымыз» деп аталды. Тақырып өз ойын ана тілінде емес, үйреніп жатқан тілде жеткізетін тыңдаушылар үшін үлкен сын болды.

Студенттер байқауда жоғары нәтиже көрсетіп, жүлделі орындарға ие болды. «Ақпараттық-ресурстық орталық» қоғамдық қорының атынан Акира Мацумото диплом және 50 000 теңге көлеміндегі ақшалай сыйлықпен марапатталды, ал Джей Хо алғыс хатқа ие болды. Өз жұмыстарында олар сыбайлас жемқорлықтың тек Қазақстан үшін ғана емес, бүкіл әлем үшін өзекті мәселе екенін атап өткен. Олар жазба жұмыстарында жемқорлықпен күресудің бірнеше жолын ұсынады.

Мацумотоның пікірінше, «ЖИ-ді адамдардың мансаптық өсуі мен қаржы айналымын «үшінші көзбен» бақылау үшін қолдануға болады. Электронды мемлекеттік жүйе – операциялардың ашықтығын арттырып, бәсекелестікті дамытуға жол ашатын жаңа қызмет түрі бола алады». Ал Чой Жей Хо: «Сыбайлас жемқорлықты қабылдамайтын қоғамды қалыптастыру үшін 18 жасқа дейінгі кезеңде, мектеп қабырғасында сыбайлас жемқорлық туралы арнайы сабақтар өткізу арқылы жастарды сақтыққа тәрбиелеу – тиімді тәсілдердің бірі», – деген ой айтады. Сондай-ақ ол адамгершілікке жат кез келген әрекеттің қоғамға, болашақ өз ұрпақтарына үлкен зиян келтіретінін әрдайым есте сақтау да жемқорлықпен күресуге көмектесетінін айтады.

Гүлбағиза МҰСАЕВА,
филол.ғ.к., қауымдастырылған профессор, Шетелдіктердің тілдік және жалпы білім беру дайындығы кафедрасы

Шетел филологиясы және аударма ісі кафедрасының 3-курс студенті Самал Арманқызы Санкт-Петербург қаласындағы Петр Великий атындағы политехникалық университеті ұйымдастырған «Инженерлік ғылымдар бойынша қысқы университет» бағдарламасының «Технолог» трегіне қатысып, білігін арттырып келді.

Инновациялық бағыттармен танысуға мүмкіндік

Бұл бағдарлама заманауи технологиялар, цифрлық жүйелер және инновациялық бағыттармен танысуға, тәжірибе алмасуға әрі жаңа білім алуға мүмкіндік беретін көпсалалы оқу жобасы болды. Оқу барысында әр мемлекеттен жиналған студенттер компьютерлік зертханаларда жұмыс істеп, цифрлық инжинирингтің негізгі қағидаларын, жасанды интеллектінің мүмкіндігін және «ақылды өндіріс» туралы жалпы түсініктерін қалыптастырды. Сондай-ақ бизнес-жобаларға қаржылық ресурстарды тиімді бөлу жолдарын үйреніп, робототехника саласындағы заманауи технологиялармен де жете танысып шықты. Студенттер жобалық зертханаларда жасанды интеллектіні әртүрлі деректер үшін қолдану бойынша тәжірибелік тапсырмалар орындады. Бағдарлама аясында өндіріс үдерісімен байланысты зертханаларға да экскурсиялар жасап, сол зертханалардың бірінде металмен жұмыс істеудің негізгі кезеңдерін көріп қайтты. Осылайша технологиялық үдерістердің модельденуімен жетік танысты.

Қысқы университет аясында оқу бағдарламасымен қатар, түрлі интерактивті іс-шаралар өтті: квиздер мен ойын форматындағы жарыстар ұйымдастырылып, белсенді қатысушыларға сыйлықтар табысталды. Сонымен бірге шетелдік студенттерге кең көлемді мәдени бағдарлама ұсынылды. Олар Эрмитаж, Юсупов сарайын, Фаберже мұражайын және Санкт-Петербургтің көрікті жерлеріне саяхат жасады. Самал үшін бұл сапар Санкт-Петербург қаласының ерекше атмосферасы, әсем сәулеті және бағдарламаның жоғары деңгейдегі ұйымдастырылуымен ерекше әсер қалдырды.

Индира ӘЗІМБАЕВА,
Шетел филологиясы және аударма ісі кафедрасы меңгерушісінің ғылыми-инновациялық жұмыс және халықаралық байланыстар жөніндегі орынбасары

Эпидемиологиялық қызметтің маңызы

Эпидемиологиялық қызмет – инфекцияларға және өзге де қауіптерге мониторинг, бақылау және оларға ден қоюды қамтамасыз ететін қоғамдық денсаулық сақтау жүйесінің негізгі элементі.

Елімізде оның рөлі ерекше маңызды. Өйткені бұл қызмет жаһандық сын-қатерлер аясында COVID-19 пандемиясы, вирустық гепатиттердің таралуы, ЖРВИ-қызметінің профилактикасы, қадағалау және құқықтық реттеу функцияларын орындайды. Бұған қоса, эпидемиологиялық қызмет вакцинация, санитарлық-гигиеналық шаралар, карантиндік шаралар, жобалар мен өнімдерге санитарлық-эпидемиологиялық сараптама жасауды қамтиды. Инфекцияның өршуі жағдайында инфекция көзін анықтау, таралуын шектеу жөніндегі үйлестіруші орталық ретінде әрекет етеді.

Ал құқықтық реттеу азаматтардың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі бақылау органдарының санитарлық ережелері мен нормаларын, функцияларын сақтау міндеттерін қамтиды. Даму перспективалары мен бағыттары алдын алу компонентін нығайтуға, яғни ауруды емдегеннен гөрі алдын алуға баса назар аударуға көңіл бөледі. Сондай-ақ цифрлық мониторинг жүйелерін дамыту, деректерді және геоақпараттық технологияларды пайдалану да күн тәртібіндегі мәселе.

Ведомствоаралық өзара іс-қимылды арттыруда эпидемиологиялық қызмет денсаулық сақтау, экологиямен және т.б. тығыз байланысты.

Құқықтық реттеу және қоғамдық қатысуды күшейтуге халықтың жауапкершілігі, азаматтардың санитарлық-эпидемиологиялық қадағалауға қатысуын қамтамасыз ету жұмыстары жатады.

Қазақстандағы эпидемиологиялық қызмет – халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бойынша өмірлік маңызды функцияларды орындайтын жүйелік институт. Сын-қатерлерге қарамастан, кадрлық, инфрақұрылымдық, нормативтік қызметті одан әрі дамыту және тиімділігін арттыру үшін негізге ие. Эпидемиологиялық қызметті нығайту үшін алдын алу, жаңғырту және қоғаммен өзара іс-қимыл бойынша жұмыстарды жалғастыру маңызды.

Айман ХАДЖИЕВА,
экономика ғылымының кандидаты

Эльмира КАИПБАЕВА,
«Денсаулық сақтауды басқару» мамандығының магистранты

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректоры
Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ

Ақпарат және коммуникациялар департаментінің директоры
Қаншайым БАЙДӘУЛЕТ

Бас редактор: Гүлнар ЖҰМАБАЙҚЫЗЫ
Жауапты хатшы-дизайнер: Талғат КІРШІБАЕВ
Тілшілер: Қайыржан ТӨРЕЖАН, Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ
Фототілші: Марат ЖҮНІСБЕКОВ
Корректор: Күләш ҚАДЫРБАЕВА

МЕКЕНЖАЙЫ:
- 050040, Алматы қ., Әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 3-қабат, №305, 307 бөлме. Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 32-27, 32-28, тікелей: 377-31-48.
- Электронды мекенжай: **kaznugazeta@gmail.com**
- Газет редакциясының компьютер орталығында теріліп, беттелді. «Everest» баспаханасында басылды.

Бағасы келісім бойынша.
Газетке жазылу индексі: 64787
Таралымы – 2000
- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Qazaq universitetine» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет 1994 жылдың 7 ақпанында Қазақстан Республикасының Баспасөз және бұқаралық ақпарат министрлігінде тіркеліп, № 1242 куәлігі берілген

Кезекші редактор: Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ